

ΓΝΩΜΗ

ΕΥΕΡΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΠΛΟΥΡΑΛΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΜΑΡΑ

Η άνθηση της ελληνικής ευεργεσίας είναι παράλληλη με τη δημοσιονομική κρίση της χώρας. Αυτή η ευεργεσία προέρχεται κυρίως από το διεθνικό και διασπορικό κεφάλαιο, εφοπλιστικό και όχι μόνο, που δεν εξαρτάται από το ελληνικό πολιτικό σύστημα, σωρεύει αποθεματικά από δραστηριότητες εκτός Ελλάδος και άρα είναι ανεπηρέαστο από το μικρό μέγεθος και τη σχεδόν δεκαετή περιδίνηση της ελληνικής οικονομίας. Το τελικό αποτέλεσμα: η ευεργεσία στην απαρχή του 21ου αιώνα έχει καταστεί δομικός παράγοντας ενός ενισχυμένου ελληνικού πλουραλισμού. Ποιο είναι τα κύριο χαρακτηριστικά αυτού του πλουραλισμού; Οτι αποτελείται από πληθώρα ιδιωτικών, μη κερδοσκοπικών παικτών αλλά και από αιρετούς ηγέτες της τοπικής αυτοδιοίκησης και μη αιρετούς δημόσιους αξιωματούχους – διευθυντές μουσείων, ερευνητικών ιδρυμάτων, νοσοκομείων και άλλων οργανισμών – που συνάπτουν στρατηγικές συμμαχίες με την ελληνική ευεργεσία για την πρόωθηση από κοινού συμφωνημένων στόχων. Κύριο χαρακτηριστικό αυτών των συμμαχιών είναι η δαπάνη πόρων για την υλοποίηση πολιτικών – και όχι η προσχηματική επίκληση πολιτικών για τη δαπάνη πόρων, η επικρατούσα δηλαδή πρακτική του ελλη-

νικού πολιτικού συστήματος που συνδιαχειρίζεται εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους με τους προσοδοθήρες πελάτες του. Το χαρακτηριστικό αυτό πολλαπλά ωφελεί όσο και ορίζει τον ελληνικό πλουραλισμό. Πολιτικές που δεν θα είχαν χρηματοδοτηθεί από το Ελληνικό Δημόσιο – είτε διότι δεν εξυπηρετούν ισχυρές ομάδες συμφερόντων, είτε διότι θίγουν αυτά τα «ήθη και έθιμα» που αναπαράγουν τα κόμματα εξουσίας ως πυλώνες της ηγεμονικής τους στρατηγικής – χρηματοδοτούνται από την ελληνική ευεργεσία. Πολιτικές που θα απαξιωνόνταν αν χρηματοδοτούνταν από το Ελληνικό Δημόσιο διότι η δημόσια χρηματοδότηση θα επέσυρε παραλυτικές πελατειακές μεθοδεύσεις, και άρα θα αποτύγχαναν στο να αμφισβητήσουν καθεστηκίες αντιλήψεις και πρακτικές, αντίθετα καρποφορούν και άρα αμφισβητούν το σιάτους κβο, όταν χρηματοδοτούνται από την ελληνική ευεργεσία. Ας δώσουμε μερικά παραδείγματα. Η χρηματοδότηση του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος του προγράμματος για τα χαρισματικά παιδιά του Κολεγίου Ανατόλια εδραίωσε την αντίληψη ότι μια κοινωνία πρέπει να αναγνωρίσει και να επενδύσει στο χάρισμα, μια πολιτικά βαρύνουσα παραδοχή λαμβάνοντας υπόψη την εννοχοποίηση της έννοιας των ελίτ στην Ελλάδα από την αρχή της δεκαετίας του 1980 και έπειτα. Η δημιουργία από το Ίδρυμα Μαρία Τσάκος ΕΠΑΛ για ναυτικούς δοκίμους στη Χίο εμμέσως πλην σαφώς αναδεικνύει την έλλειψη πρόνοιας του

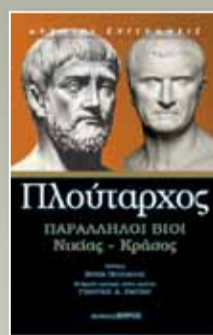
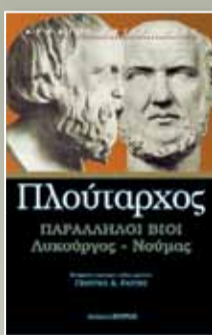
Ελληνικού Δημοσίου στο να εκπαιδεύσει ικανό αριθμό ελλήνων αξιωματικών του εμπορικού ναυτικού. Η χρηματοδότηση του Διαζώματος από διάφορα φιλανθρωπικά ιδρύματα ανέδειξε ένα άλλο μοντέλο διαχείρισης των αρχαίων θεάτρων και γενικότερα της κλασικής μας παράδοσης από αυτό που ιστορικά είχε διαμορφώσει το υπουργείο Πολιτισμού. Οι δωρεές του Ιδρύματος Αικατερίνη Λασκαρίδη στο Πολεμικό Ναυτικό έδωσαν τη δυνατότητα στον πρόεδρο του ιδρύματος, Πάνο Λασκαρίδη, να αρθρογραφήσει με πρωτοφανή ειλικρίνεια για τον δημόσιο διάλογο της χώρας, για τις τραγικές ελλείψεις των Ενόπλων Δυνάμεων – όσο και για την απροθυμία της πολιτικής τάξης να εξορθολογήσει τη διάταξη των Ενόπλων Δυνάμεων ούτως ώστε να εξασφαλισθεί το αξιόμαχό τους. Απόδειξη της σημασίας της ευεργεσίας στην εδραίωση του πλουραλισμού, που ξεπερνά το απόλυτο μέγεθος των σχετικών χρηματικών εκροών επειδή ακριβώς δημιουργεί ανταγωνιστικά πρότυπα και αξίες με την καθεστηκία τάξη της χώρας, είναι η αντίσταση που προκαλεί η ευεργετική δράση. Ενδεικτικά, το υπουργείο Πολιτισμού επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ/ΑΝΕΛ αρνήθηκε να δώσει συνέχεια στην πρωτοβουλία του πολιτικού της προκατόχου για την αναβάθμιση της διακυβέρνησης των αρχαιολογικών χώρων Κεραμεικού και Βραυρώνος, με χρηματοδότηση από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Το υπουργείο

Παιδείας της ίδιας κυβέρνησης ουσιαστικά κατήργησε την πρότυπη διακυβέρνηση, διά της οδού συγχωνεύσεως με ΤΕΙ, του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης, που στήριζε οικονομικά επί σειρά ετών το Ίδρυμα Ωνάση. Πώς μπορεί όμως να ενισχυθεί περαιτέρω αυτός ο πλουραλισμός της ευεργεσίας στη χώρα μας; Θα αναφέρουμε δύο προτάσεις από τις δώδεκα της μελέτης του Greek Diaspora Project του South East European Studies at Oxford (SEESOX) με τίτλο «Η διασπορική και διεθνική ευεργεσία στην Ελλάδα» (Diaspora and Transnational Philanthropy in Greece). Πρώτον, με τη σημαντική διεύρυνση των φοροαπαλλαγών των δωρεών των εγχώριων ευεργετών, φυσικών προσώπων, εταιρειών, και ιδρυμάτων που θα συνεισφέρουν στην ευεργεσία του διεθνικού και διασπορικού κεφαλαίου επιπρόσθετους πόρους και επιτόπια γνώση. Δεύτερον, με την αναβάθμιση της διακυβέρνησης των σημαντικών δημόσιων δωροεδόχων – νοσοκομείων, μουσείων, πανεπιστημίων – μέσω της εμπέδωσης της αξιοκρατίας και της συνέχειας διοίκησης που θα επιτρέψει αυτούς τους φορείς να προσελκύσουν σημαντικούς ευεργέτες της διασποράς που μέχρι τώρα έχουν ευεργετήσει μόνο οργανισμούς των χωρών υποδοχής τους και όχι οργανισμούς της μητέρας πατρίδας.

Ο κ. Αντώνης Καμάρας είναι ερευνητής στο Greek Diaspora Project του SEESOX.

Πλούταρχος: Παράλληλοι Βίοι

ΑΙΩΝΙΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ:

Πλάτωνος 2, τηλ.: 2310 270884, 2310 270184

ΑΘΗΝΑ:

Μασσαλίας 12, τηλ.: 210 3626350

NEO! Βησσαρίωνος 9 & Σίνα 6, τηλ.: 210 3639580

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΖΗΤΡΟΣ

ΕΠΩΦΕΛΗΘΕΙΤΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΑΣ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

www.zitros.gr